

מב:

אלו עוברין פרק שלישי פסחים

עין משפט
נר מצוה

מסורת הש"ס

ג א מ"י פ"ג מלכות
משנה הלכה א:

הנהגות הב"ח

(א) גב' לעולם סוּרָה
לדשכתי דאמאי קרי:
(ב) רש"י ד"ה וזה תנ
רבי חייא ורבי עמיאל של
טובחין ניר: (ג) תוב' ד"ה
טובחין ורבי א"ר חייא
נ"ב [חן למד] דהקוסא
ר"ה הייז מ"ק דהא פלג
פליה דתוסף אפילו נקשה
[ע"י תפירות] א"י נמי
חמך נדן נמור על ידי
תעניות [ומפיק דהין]
ר"ה [לכילא אלא קשא
לח' דא' טפולן כ"ו הייז]
תכשתי נשים א"ס כן מח
קלמך ר"ה א"ף תכשתי
נשים א"ס ח"ק נמי קלמך
תכשתי נשים ועיקר קושית
התוס' הוא דל"ל לפש
נחל דלילי ויתרין הייז
כ"ו דהא מ"ר פשתיס על
מחלה ונלכע של פניהס
ומתחיל בפרק המנשיס
א"ש לא תעביד מרן על
פניהס דמ"ר שנוכח דלא
מחלס תפילס נ"ס א"ס לא
היכח טפולן ולק' [לא
קר לה] תכשתי נשים אלא
מה שטופלס בפניהס של
מחלה דל"ר הייז דתחיל
טפ"ל א"ס לא היכח טפולן
קר לה תכשתי נשים
דמון דמ"ר תעביד מחלס
ד"ר [תכשתי א"ף] נחל
יהיכח מ"ר תמכסר [מח
דמלנין] דלוחו טפול דקר
לה תכשתי נשים ידוע
הוא דמ"ר [נקשה ע"י]
תפירות א"ר חמך נדן
נמור [פל ידי תעניות]
וכל דלמדיס פירוש דתחילס
אלא מחלס על הייז
ד"ס תחיל לפש כן דהא
תמכסרין א"ר תמכסרין
סנך טפול תנשיס כן
אלא מ"ר נחל טפולן
לעל כן א"ר פ"ג של טפול
כ"ו: (ד) ב"ר ויתרין
הייז דלוחלניס דהא
מ"ר פשתיס של מחלה
כשטופלין על פניהס
דלא מאיס כל כן
תכשתי נשים כ"ל:

רבינו חננאל

צפירתא דלא אפתח. י"ש
מי שאמר שפירש שערין
לא לילך. כלומר לא
נפתח דרמה. ויש אומר
עופות שמות שלא לילך.
שכר המד אית ביה
שער. חומין האדומין. אין
י"ס של אדום מחמין.
עד שנתחיל ב' שערין.
פירוש תמיד דפורצי אחר
שחומין הנעבים נותנים
מ"ס על התרענן שנים
שלש ימים, ואחר כן חומין
של טבחים. הפת שפירש
שיש בתוכן מים, אבל אין
שכר המד יריבין בגויה קמח
דשערי. ותנ' ר' חייא שלשה
מיני מדינה הם, הכותח והשכר והחומין.
והארכבה הן מיני אומנות, וכן וזמא של צבין, ועמילן של טבחים, וקולן של סופרים, ויתום המצרי. [ק"א: ויתום
משעה אומנות הדופאס]. ויש מי שאומר ארבעה מיני מדינה ושלשה מיני מדינה. ר' אלעזר אמר אף תכשתי נשים. תריצא טפולן נשים.

הא בדרווקא והא בדפורצי. והא דלמדין שחוקתו מן התמיד
היינו מתמיד דפורצי לכל דרווקי טוב מאד ואינם נעשים
לעולם חומין: ובימינך סיפני. בצמח אשה יולאה (שבת סו.)
גבי הקטע יולא בקב שלו רבי יוסי
סמ"ך הוא סימן טוב יותר והכא
לא מלי למימר הכי משום דשערי
נשיין כחיי:

גיפולן של בגו' עשירי. וא"ת א"כ
היינו (א) תכשתי נשים
ומיך ר"י דלוחלניס דהא מ"ר
פניהס של מחלה (ו) דלא מחלס כל
כן כשטופלס על פניהס ותכשתי
נשים היינו בפניהס של מחלה שטופלס
להסיר השער דמחלס טפ:
למה

והיו קורין אותו חומין סתם ועכשיו אין י"ס של אדומים מחמין עד שנותנין
לתוכן שערין וקורין אותו חומין האדומי לקיים מה שנאמר 'ואמלאה החרבה'
(אם מלאה זו חרבה זו ואם מלאה זו חרבה זו רב נחמן בר יצחק אמר מהכא
'ולאם מלאם יאמץ תניא אמר רבי יהודה ביהודה בראשונה' הלוקח חומין
מעם הארץ אינו צריך לעשר מפני שחוקתו אינו בא אלא מן התמיד ועכשיו
הלוקח חומין מעם הארץ צריך לעשר שחוקתו אינו בא אלא מן היין וסבר רבי
יהודה תמיד לאו בר עשורי הוא והא (י) (תניא) 'ואמלאה ונתן מים במדה וצא
כדי מדרתו פטור ורבי יהודה מחייב הכי קאמר לא נחשדו עמי הארץ על
התמיד אי בעית אימא נחשדו ולא קשיא הא 'בדרווקא הא בדפורצי: וזיתום
המצרי וכו': מאי וזיתום המצרי 'תנא רב יוסף תלחא שערי תלחא קורטמי
ותלחא מלחא רב פפא מפיק שערי ומעיל חייט וסימניך סיסני תרו להו וקלו
להו וטחני להו ושתו להו' מדיבחה ועד עצרתא דקמיט מרפי ליה ודרפי
מקמיט ליה לחולה ולאשה עוברת סכנתא: וזמן של צבעים וכו': הכא
תרגימו מיא דחיורי דצבעי בהו לבאי: ועמילן של טבחים וכו': פת תבואה
שלא הביאה שליש שמניה על פי קדירה ושואבת הוזהמא: וקולן של סופרים
כו': הכא תרגומא פורא דאושכפי רב שימי מחזוהא אמר זה טפולן של
בנות עשירים שמשפירות אותו לבנות עניים מהו והא תנא רב חייא ארבעה
מיני מדינה ושלשה מיני אומנות ואי אומרת טיפולן של בנות עשירים מאי
מיני אומנות איכא ואלא מאי פורא דאושכפי אמאי קרי ליה האי קולן
של סופרים קולן של רצענין מביעאי ליה אמר רב אושעיא לעולם פורא
דאושכפי (א) וזמא קרי ליה קולן של סופרים דסופרים נמי מדבקין בהו
גיירותיהן: רבי אליעזר אומר אף תכשתי נשים וכו': תכשתי נשים סלקא
דעתך אלא אימא אף טיפולן נשים דאמר רב יהודה אמר רב בנות ישראל
שהגיעו

מעורב זו ומן המים נשאר בשמרים: קורטמי. מוריק"א קר"ג: וסימניך. שלא תטעה מאן אמר חייט ומאן אמר שערי: סמ"ך
סמ"ך. רב יוסף ש"ס סמ"ך נשמו אמר שערי: לישגא אחרינא וסימניך סיפני. כלי ששמו כן כדלמדין (בכתובות) (ב"מ דף סו.)
ואי אנגיניהו בסיפני קנה וס' כלי זה יאל סימן לגירסא או דרב יוסף אמר שערי וסימניך סיפני. סרו לסו. שורין אותן יחד:
מדבחה ועד עזרתא. מפסק ועד עזרתא: דקמיט. עזר מנקיבו: מרפי ליה. ומשגלו: ודרפי קמיט ליה. למי שיש לו שילשול
מערי: סכנתא. שמשלל יותר מדאי: מיא דחיורא. מי סוכין: דלכעו כהו לכא. סרס"א: פירורא דאושכפי. גלו"ד. והרצעניס
מדבקין זו את העור כשמתחלק לשמים או מדבקין שתי עורות יחד לעשותן עבה ודרכן לתת בה קמח של שיפון. ולקמיה מפרש מאי
ננות עניים: טיפולן של בנות עשירים. שהיא של סולת משיירות משיירות לבנות סופרים מלמדי חינוקות שהן עניים ומתפרסין של
בנות עניים לא מלי למימר דעניות אין להן סולת אלא סיד. טיפולן לשון מטפלים ומדנין אותו דבר או סיד או סולת על כשרן להסיר
השער: והא טני ר' חייא. ויהיב סימנא דהני דמתני' ואמר ארבע מיני מדינה שנינו בזה הנריכין לכל אדם בין אומן בין לא אומן
שהי למאלל או לרפואה עשין כותם שכר וחומין ויתום אכל וזמן אינו ראו' אלא לנעשים וקולן של סופרים ועמילן של נחומין (ו). ניר
עשוי מעשנים ע"י דקן שקורין גלו"ד: תכשתי נשים. הוא כחל ושקן ונשמים שמולות בלואריהן להריח ומלי חמך איכא:
שהגיעו

דסמירא. סולת: דלמירסא דלא אפתח. עו שלא ילדה: עסיק עסיק.
י"ס של שלש שנים: כל דמעלי. לחולי זה קשה לזה המועיל ללכ
קשה לעינים או ללחך מתחלואי שאר האברים: ונגבילא. וזיביר"א:
דרמו זיה מי שערי. שמיטלין לתוכו מי שעורין כגון שכר שלנו ועושין
אותו נמדי: שכר המדי. לפי שצאחוס

הימים אין נוהגין לעשות שכר אלא
מתמרים ובמדי עושין שכר ממי
שעורין כעין אותן שלנו קרי ליה שכר
המדי: דשדו זיה שערי. י"בין
נותנין שעורין שלמים כדי להחמילו
לפי שנים טוב ואינו בא לידי חומין
עד שנותנין לתוכו שעורין: כספילא.
כסית המקדש קיים היו מציאין
נשים מיהודה ובזכות הנשים היה
טעם צייס ולא היה מתמך כו':

אמלאה החרבה. רישא דקרא יען
אמרה צור לירושלים האל וגו' אמלאה
מן חורבנה של ירושלים וצור מאדוס
היא: ולאם מלאס יאמץ. כשעשו
גבור יעקב חלש אין מלכות שנים
מתקיים יחד: סמך. כו"פ"ט. לפי שהין
היה טוב ואינו מתמך וסמך חומך שלס
מן תמיד היה בא: ושכשו. ככל טעם
היין וממחר להחמין: פטור. מלשער
שהי אין כאן אלא מים שלא מלא אלא
כדי מדרתו וא"ע"י דחומיה וטעמיה

תמלא קיובא דפירא צעלמא הוא
דעילי ביה: ורבי יהודה מחייב. דלול
במר חזותא וטעמא: הכי קאמר.
מתניתא קמייתא לא נחשדו עמי הארץ
מלשער א"ת התמיד לפי שאינו חשוב
בעיניהם לפיכך הלוקח ממנו פטור
מן הדמאי: ואי צעיס אימא נחשדו.
ורבי יהודה במתניתא קמייתא טעמיה
משום דפטור אפי' ממעשר ודאי
ובתמיד דפורצי קלמך שנותנין מים
בחרגנין והוא מתמך ומתריס לאחר
זמן כיון התוסס והיינו תמיד וליה ביה
אלא קיובא דפירא וזה דקתי ר'
יהודה מחייב כדלמדין שנותנין
בשמרים מים והוא נמי תמיד בזהוהו
מחייב ר' יהודה א"ע"י דלא מלא אלא
כדי מדרתו לפי שהין של שמרים

אמר חייט ומאן אמר שערי: סמ"ך
סמ"ך. רב יוסף ש"ס סמ"ך נשמו אמר שערי: לישגא אחרינא וסימניך סיפני. כלי ששמו כן כדלמדין (בכתובות) (ב"מ דף סו.)
ואי אנגיניהו בסיפני קנה וס' כלי זה יאל סימן לגירסא או דרב יוסף אמר שערי וסימניך סיפני. סרו לסו. שורין אותן יחד:
מדבחה ועד עזרתא. מפסק ועד עזרתא: דקמיט. עזר מנקיבו: מרפי ליה. ומשגלו: ודרפי קמיט ליה. למי שיש לו שילשול
מערי: סכנתא. שמשלל יותר מדאי: מיא דחיורא. מי סוכין: דלכעו כהו לכא. סרס"א: פירורא דאושכפי. גלו"ד. והרצעניס
מדבקין זו את העור כשמתחלק לשמים או מדבקין שתי עורות יחד לעשותן עבה ודרכן לתת בה קמח של שיפון. ולקמיה מפרש מאי
ננות עניים: טיפולן של בנות עשירים. שהיא של סולת משיירות משיירות לבנות סופרים מלמדי חינוקות שהן עניים ומתפרסין של
בנות עניים לא מלי למימר דעניות אין להן סולת אלא סיד. טיפולן לשון מטפלים ומדנין אותו דבר או סיד או סולת על כשרן להסיר
השער: והא טני ר' חייא. ויהיב סימנא דהני דמתני' ואמר ארבע מיני מדינה שנינו בזה הנריכין לכל אדם בין אומן בין לא אומן
שהי למאלל או לרפואה עשין כותם שכר וחומין ויתום אכל וזמן אינו ראו' אלא לנעשים וקולן של סופרים ועמילן של נחומין (ו). ניר
עשוי מעשנים ע"י דקן שקורין גלו"ד: תכשתי נשים. הוא כחל ושקן ונשמים שמולות בלואריהן להריח ומלי חמך איכא:
שהגיעו

(א) וינלקוט פרשת חולדת
וכן ציחוקא ל' דמו שפה
לא סוכר בר יצחק וטו
א"ש כספון (ב) מלכה
(ג) [תוספתא דמאי
רפ"א ע"ש] (ד) [נ"ל
תנן] (ה) כ"ב ד' וינ
כה: מעשות פיה [מ"ו]
(ו) [ע"י תוס' ע"י ל' ד"ה
דוריתא ומוס' ע"י ל' ד"ה
אין הלכה] (ז) שנת ק.
(ח) [ע"י כרש"י] (ט) [שנת
קמו:] (י) [לכל ביה
כ"י תעניות להרמב"ם
וה"י רש"י ע"י ד' ד"ה
כה. ללא צנע עזר אדם
ע"ש] (י"א) [ע"י תוספות
לעיל לה: ד"ה מי שפוח].
(כ) כס"א: שטופל.

תורה אור השלם

1. בן אדם יען אשר
אמרה צור על ירושלים
האח נשברה דלתות
העמים וסבה אלי
אמלאה ויחזקו:

לעין רש"י

דומיב"ר [ימיב"ר].
זנביל.
כוס"ט. י"ן תושעה
משמרים וכל איכות
גורמה.
מוריק"א קר"ג [קר"י].
חריע.
סרס"א [סרס"א]. עז
אדום.
גלו"ד. דקן חוק.

מוסף רש"י

המתמיד. מים שמרים
(ושנים כ"ב צו). ומצא
כדי מדרתו. ולא יתיר,
שלא מלא יותר הכל ממים
שחייב לשער. שהי י"ס
כאן י"ן [וחיין כהו] ור'
יהודה מחייב. נמעשר
דמליה פירא הוא וממנו
שופרים האיל ולא טפף
נו כלום. א"ף על פי
ש"ס נ טעם י"ן א"ט
כלס. [ש"ס]. קורטמי.
כרסוס ושנה ק"א. סיפני.
לי שנותנין מים תמרים
כדלמדין בעלמא (ב"מ
סו.) ואי אנגיניהו בסיפני
קמיט. וסימניך דלא תחליף
שמתחלל ש"ס כ"י וזה
ל' סימן ש"ס נ שני
סמכין. דכ יוסף אמר שער
(נכתב ק"י).

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones